MAATALOUS

Monilla karjaihmisilläkin on yhä se käsitys, että ylämaankarja elää pelkällä pajulla. No ehkä elää, mutta ei kasva. **KASVATTAJA KIRSI HUHTALA, JALASJÄRVI**

Suomen kanta ammoniakkipäästöjen vähentämiseen riippuu vaikutusarviosta

Suomi ottaa kantaa EU-komission esitykseen ammoniakin päästökatosta, kunhan siitä on vaikutusarvio. Päästökatolla on vaikutusta lannan käsittelyvaatimuksiin.

Suomi voi hyväksyä YK:n ja EU-komission esittämät ammoniakkipäästöjen vähennykset vasta, kun niistä on tehty vaikutusarvio. Se on hallituksen jo aiemmin ottama virallinen kanta, maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) sanoo.

Nimenomaan ammoniakin päästöleikkaus on ongelma, muut päästöleikkaukset eivät niinkään. Niin todetaan muistiossa, jonka hallitus sai kaksi kuukautta sitten ympäristöministeriöltä.

Kannanoton hetki on kuitenkin lähellä. Vaadittu selvitys on viimeistelyvaiheessa Suomen ympäristökeskuksessa Sykessä. Siinä lasketaan, mitä päästöleikkaus merkitsisi lannan käsittelyssä ja maksaisi maatiloille.

Jokin kanta Suomella ja ympäristöministeri **Ville Niinistöllä** (vihr.) on oltava reilun viikon päästä EU:n ympäristöneuvostossa, ympäristöministerien kokouksessa. EU-ministerineuvosto valmistelee kantaa ennen viikonloppua.

MTK vetosi viime perjantaina hallitukseen, ettei Suomi hyväksyisi ammoniakkikattoa, koska se merkitsee suuria lisäkustannuksia muutenkin talousvaikeuksissa oleville karjatiloille. Koskinen kertoo, että ainakin hän on kirjelmän saanut ja siihen tutustunut.

> Tanskalta edellytetään 24, Suomelta 20 ja Ruotsilta 15 prosentin leikkausta, kun useimmat muut pääsisivät 1–4 prosentin leikkauksella.

MTK ei ole myöskään vakuuttunut tekeillä olevasta selvityksestä. Ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** epäilee, että laskelmat perustuvat Keski-Euroopan tutkimuksiin. Ainakin teoriassa Suomessa viileys ja maan happamuus vähentävät ammoniakin päästöjä.

Syken erikoistutkija **Juha Grönroos** puolestaan vakuutti, että Suomen erityisolot otetaan huomioon.

EU-komissio esittää unionissa 6 prosentin leikkausta ammoniakkipäästöihin vuoteen 2020. Ne eivät kuitenkaan jakaudu tasaisesti. Tanskalta edellytetään 24, Suomelta 20 ja Ruotsilta 15 prosentin leikkausta, kun useimmat muut pääsisivät 1–4 prosentin leikkauksella.

Komission esitys on sama kuin YK:n ilmansuojelukokouksella. Siellä Suomi olisi suostunut 11 prosentin ammoniakkileikkaukseen, mutta muut maat jyräsivät Suomelle kovemman vaatimuksen.

Tanskassa tuottajajärjestö on laskenut, että päästöleikkaus maksaisi elintarvikeketjulle 11 000 työpaikkaa ja miljardi euroa vientituloja vuodessa.

HEIKKI VUORELA

Ylämaankarja oli Huhtaloille luonteva valinta

Tila esittelee tuotantoaan yleisölle lauantaina

JUHA HARJU

Arto ja Kirsi Huhtalan tilan ylämaankarja esittäytyy kansalle ensi lauantaina. Kuvassa myös Edelweiss of Lakeus.

JALASJÄRVI (MT)
Huomenna lauantaina 28 ylämaankarjatilaa eri puolilta Suomea avaa ovensa muutamaksi tunniksi kiinnostuneille.

Yksi avoimien ovien tiloista on **Kirsi** ja **Arto Huhtalan** Lakeuden Highland Jalasjärvellä Luopajärven kylässä.

Kirsi Huhtala arvioi, että hyvällä ilmalla tapahtuma saattaa houkutella tilalle jopa parisataa kiinnostunutta tutustumaan pitkäkarvaisiin highland- eli ylämaankarja-nautoihin ja niiden tuotantoon.

”Olemme järjestäneet vuosittain kevätkesällä grillikauden avajaiset, joten avoimien ovien tilaisuuksista on kokemusta ennestään.”

Arto Huhtala arvelee, että kesälomalla olevien koululaisten lisäksi tapahtuma houkuttelee tiloille myös ammattilaisviljelijöitä.

”Moni tuotantosuunnan vaihtoa pohtiva pääsee helposti tutustumaan lihakarjatuotantoon. Esimerkiksi täällä Pohjanmaalla on lähekkäin monta tapahtumaan osallistuvaa tilaa, joten halukkaat ehtivät hakemaan vahvistusta pohdinnoilleen vierailemalla useammalla tilalla yhden päivän aikana.”

Eläinmäärä kasvoi nopeasti

Lakeuden Highlandin historia alkoi vuonna 2007. Kumpikin oli silloin töissä tilan ulkopuolella. Pariskunnan asuttamalla Arton kotitilalla oli luovuttu lypsykarjasta muutamia vuosia aiemmin. Tilakokonaisuuteen kuuluu myös Kirsin kotitila Virroilla.

Arton kotitilan päätuotantosuunnaksi oli tullut lypsykarjan jälkeen vilja, jonka ohella tuotettiin heinää hevostiloille.

”Meillä molemmilla on kotoamme lypsykarjatausta, joten oli luontevaa pohtia eri vaihtoehtoja jatkaa kotieläintuotantoa”, Kirsi Huhtala kertoo.

”Monenlaista mietittiin, mutta sitten Arto bongasi, että lähistöllä on myytävänä muutama highland.”

Siitä innostus ylämaankarjaan syttyi. Ensin Huhtalat ostivat viisi hiehoa ja seuraavana vuonna kymmenkunta lehmää, muutamia hiehoja ja siitossonneja.

Tällä hetkellä eläimiä on vajaa sata.

Jalasjärven tilan lisäksi osa eläimistä on Virroilla Kirsin kotitilalla. Kesäisin hiehot laiduntavat Ilmajoen Koskenkorvalla yhteistyötilan laitumella.

Säilörehuun ja nurmiin satsataan

Säilörehua ei kuljeteta Virtain ja Jalasjärven välillä, vaan sitä tuotetaan kummallakin tilalla siellä pidettävien eläinten tarpeisiin.

”Vieroitetuille vasikoille vain muutaman kuukauden ajan annettavaa rahtimylläriseosta siirretään tilalta toiselle, mutta sitä kuluu ruokinnassa hyvin vähän”, Arto Huhtala lisää.

Ylämaankarjan ruokinnassa viljaa ei käytetä, koska sen ei ole todettu lisäävän kasvua. Lisäksi vilja vaikuttaa lihan laatuun.

Kirsi Huhtala kertoo, että monilla karjaihmisilläkin on yhä se käsitys, että ylämaankarja elää pelkällä pajulla. ”No ehkä elää, mutta ei kasva”, hän lisää.

Huhtalat ovat satsanneet vahvasti sekä laitumiin että säilörehun tuottamiseen. ”Meillä ruokinnan suunnittelu lähtee rehunteosta.”

Säilörehun tekoa ei ole ulkoistettu. ”Olemme laskeneet, ettei ulkoistaminen meidän tilalla kannata”, Arto toteaa.

Eriä tehdään useita erilaisia. Vaikka isolla koneketjulla yhden erän tekeminen veisi ehkä tunnin ja omana työnä kokonaisen työpäivän, itse tehden erät pysyvät parhaiten hallinnassa.

Tilamyymälä tärkein myyntikanava

Eläimet teurastetaan 2,5–3-vuotiaina Ulvilassa tilateurastamolla, joka hoitaa lihan raakakypsytyksen, leikkuun, pakkauksen ja pakastuksen. Osa lihasta jalostetaan makkaroiksi Ilmajoen Makkaramestarien tehtaassa.

Tuotteet myydään suoramyyntinä omasta tilamyymälästä sekä ruokapiireille.

JUHANI REKU

Kirsi Huhtala hoitaa muiden töiden ohessa myös tilan yhteydessä olevaa tilamyymälää. Omien tuotteiden lisäksi tarjolla on myös muita lähiseudun tuotteita.

Avoimien ovien ylämaankarjatilat

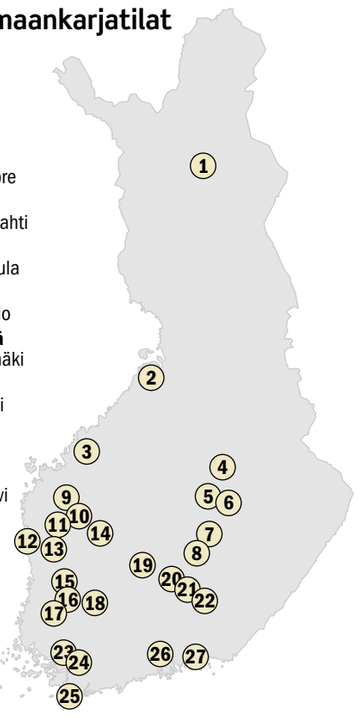

1. **Kieringin highland** Tuirantie 4, Sodankylä
2. **Kujanpään tila** Kujatie 88, Siikajoki
3. **Esse highland** Maansfolkintie 27, Pedersöre
4. **Mattilan ylämaankarja** Kiukonmäentie 143, Lapinlahti
5. **Mäkelän highland** Punnonmäentie 331, Karttula
6. **Virtalan tila** Litmaniementie 770, Kuopio
7. **Hyvätuuli highland Jäppilä** Maavedentie 288, Pieksämäki
8. **Pyyvin tila** Pyyvintie 685, Kangasniemi
9. **Larvamäentila** Larvakatu 180, Ilmajoki
10. **Lakeuden highland** Perälänmäentie 4, Jalasjärvi
11. **Riverhill's highland** Niemeläntie 42, Kauhajoki
12. **Kristina highland** Uttermosantie 557, Kristiinankaupunki
13. **Tuija ja Janne Kaivola** Lehtisaarentie 66, Honkajoki
14. **Kangasmäen highland** Töllintie 144, Virrat
15. **Ojalan tila – Ojala highland** Ojalantie 105, Sastamala
16. **Korventaustan tila** Villiläntie 309, Sastamala
17. **Brunnila** Pyhän Henrikintie 364, Köyliö
18. **Jutilan tila** Myllytie 92, Vesilahti
19. **Karisalmi highland** Karisalmentie 59, Jämsä
20. **Seppälän tila** Seppäläntie 22, Hartola
21. **Rekolan tila** Puruvedentie 581, Pertunmaa
22. **Hinkkuri highland** Hiekkaharjuntie 13, Mäntyharju
23. **Heli's highland** Nurmelantie 36, Paimio
24. **Norinojan ylämaankarja** Jokiharjuntie 134, Salo
25. **Havsgårdar** Lövkullantie 92, Hanko
26. **Ratia ranch** Viertolantie 90, Askola
27. **Peltolan maatila oy** Huutjärventie 240, Pyhtää

Avoimet ovet 28 ylämaankarjatilalla

Ajatus avoimien ovien tilaisuudesta syntyi viime vuonna Farmari-näyttelyssä, kertoo ylämaankarjan kasvattajien yhdistyksen, Suomen Highland Cattle Club ry:n hallituksen jäsen **Kirsi Huhtala**.

Farmarissa oli vielä näytteillä nautoja. Nautojen lisääntyneiden tartuntatautien vuoksi esimerkiksi tämänkesäiseen Okraan yhdistyksen jäsenet eivät enää vie eläimiä.

Kyse on tosin vain varotoimenpiteestä, sillä Huhtalan mukaan esimerkiksi lypsykarjarotuja vaivaava mykoplasma ei ole ylämaankarjan ongelma.

”Pohdimme hallituksen puheenjohtajan **Liisa Volasen** kanssa, voisiko eläimiä esitellä ihmisille muualla kuin kokoamalla ne maatalousnäyttelyyn. Siitä tuli idea hihgland-tilojen avoimien ovien päivästä.”

Huomenna lauantaina järjestettävään tapahtumaan ilmoittautui odotettua enemmän vapaaehtoisia tiloja, yhteensä 28.

”Olimme tosi iloisia siitä, että tiloja saatiin mukaan suunnilleen koko maasta.”

Koska yhteisnäyttelyt jätetään väliin tartuntatautiriskin takia, herää luonnollisesti kysymys, eikö isäntäväkeä pelota vieraiden mukana mahdollisesti tulevat taudit.

”Tapahtuma järjestetään niin, että ihmiset voivat katsella eläimiä pihasta eikä kukaan vieraista pääse kosketuksiin eläinten kanssa.

Eläinten lisäksi Lakeuden Hihglandin vieraat pääsevät nauttimaan tarjoiluista, joiden tuotto menee Huhtalan mukaan hyväntekeväisyyteen.

Kiinnostuneet pääsevät myös katselemaan karjatilan koneita. Isäntä lupaa, että ainakin heinäkoneita ja noukinvaunu ajetaan pihaan näytille. Traktorinkin hän tuo varsinkin pikkupoikien iloksi, mutta aikoo ottaa varmuuden vuoksi avaimet parempaan talteen.

JUHANI REKU

farmie

Nappaa farmie ja voita!

Ikuista viljelyyn tai eläimiin liittyvä onnistumisesi eli ota itsestäsi farmie, ja jaa kuvasi Yara Suomen Facebook-galleriassa.

Jaossa on muhkeita YaraVita-tuotepalkintoja!

Sata ensimmäistä farmieta julkaistaan myös Maaseudun Tulevaisuus -lehden välissä ilmestyvässä Yaran lannoitusliitteessä. Lue lisää:

www.yara.fi/terve
www.facebook.com/yarasuomi

Terve!

Kasvien tarpeiden mukainen lannoitus tuottaa tulosta ja onnistuminen näkyy jo päällepäin. Oikeilla ravinnevalinnoilla takaat koko ravintoketjun terveyden ja tuottavuuden – oli sitten kyse kasveista, eläimistä tai ihmisistä. Kyllä suomalainen viljelijä osaa.

Onnistuitko sinäkin? Anna kokemuksesi näkyä: www.yara.fi/terve

YARA